

San Pablo Corinto vü'ejoopo pa'inare jo'e chü'o tocha saosi'ea'me

Chü'o saosi'ea'me

¹ Chü'ü, Pablo, Diopi chiiüna Jesucristo saosi'küpi mai majapãiüja'iu Timoteona'me ija'ova utija'ova tocha saomu müsankonare Corinto vü'ejoopo pa'inare Diore cuasakuanupü pa'inare, ücuachi'a Acaya cheja si'achejña pa'inare Repau neenare. ² Mai Ja'kü Dios, Maire Paaku Jesucristona'me müsankonare rüa re'oja'che cho'okaiü paau, re'oja'che paapü chini.

Pablo cu'ache ti'jñecoñosi'ere küamü

³ Maire Paaku Jesucristo Puka'küre Diore pojojü, "Re'orepamü, Ja'kü", chiiü paü. Mai Ja'küjekü maire oikü'mü Repau. Diojekü maipi oito mai rekoñoã si'arümü churokaikü'mü. ⁴ Maini cu'ache ti'jñeküna maipi oito mai rekoñoã churokaikü'mü Repau, ücuaja'che maipi chekunanani cu'ache ti'jñecoñojü oinani chüromasia'jü chini, maire Repau chürocheja'che chürojü paapü chini. ⁵ Jã'ajeküna maini Cristo'te cu'ache ti'jñesi'ejä'che rüa cu'ache ti'jñeküna maipi oito mai rekoñoã Ücuajü chürokaimü. ⁶ Chüküna müsankonani Dios chü'ore chü'vajü cu'ache ti'jñecoñonata'ni ücua vajuchüma'ñe chü'vajü

pa'ime, mʉsanʉkonapi Dios chʉ'ore asa chēa Repaʉni jovorena, Ũcuachʉji mʉsanʉkona oiche'te chʉroa'kʉ chini. Ũcuachi'a chʉkʉna'te cu'ache ti'jñekʉna oinare chʉromʉ Dios, chʉkʉna'te ti'jñeñeja'ñe mʉsanʉkonani cu'ache ti'jñeto chʉkʉnapi ũcuaja'che chʉrojʉna Dioni cuasajʉ mʉsanʉkonapi na'a rʉa koka paaa'jʉ chini. ⁷ Mʉsanʉkona re'oja'che pa'ijachere cuasajʉ pojome chʉkʉna. Ũcuachi'a mʉsanʉkona chʉkʉna cu'ache ti'jñecojñojʉ oicheja'che oirʉmʉ chʉkʉna'te chʉrocheja'che Diopi mʉsanʉkona rekoñoã chʉrokʉna, “Ũhasomanejanaa'me repaʉna”, chini cuasajʉ pojome chʉkʉna.

⁸ Asarepajũ'ʉ, chʉ'ʉ majapãijana. Chʉ'ʉ Asia cheja saisirʉmʉ cu'ache ti'jñeʉna pa'isi'ere jo'e kʉara chiimʉ chʉ'ʉ mʉsanʉkonare. Reparʉmʉ cu'ache cho'oʉna vajʉmʉ co'i cuasomaʉna, “Chuenisoja'mʉ chʉ'ʉ”, chiisi'kʉa'mʉ chʉ'ʉ, jʉvo koka peokʉ. ⁹ Jã'ata'ni reparʉmʉ chʉ'ʉ rekocho jũ'ipi'rakʉ cuasacheja'che cuasasi'kʉjekʉ re'oja'chere che'chesi'kʉa'mʉ chʉ'ʉ. Jã'ajekʉna chura chʉ'ʉ ie masimʉ: Mai masichechi'a cuasama'ñe pa'ijʉ Dioni jũnisosinare vasokaikʉni cuasajʉ sēeñe pa'imʉ, cho'okaʉ chini. Ũcuachi'a jũ'ipi'ranare jũ'iñe ũsemʉ Repaʉ. ¹⁰ Reparʉmʉ rʉa cho'osovajuchʉache pa'icheta'ni Diopi chʉ'ʉni jũ'iñe'te ũsekʉ cho'okakʉna chuenisomanesi'kʉa'mʉ chʉ'ʉ. Repaʉ chʉ'ʉre jo'e ũcuaja'che cho'okaijache masimʉ chʉ'ʉ. ¹¹ Jã'ajekʉna Dioni sēekaijʉ pa'ijũ'ʉ chʉ'ʉre jã'aja'ñe cho'okaʉ. Pãipi

chũ'uni jainũko Repaũni sēekaijũ pani Repaũji chũ'ure re'oja'che cho'okaiũna asajũ ũcuaja'che pãĩ jainũko Repaũ'te, "Re'orepamũ, Ja'kũ", chiijũ pa'ijanaa'me.

Corinto vũ'ejoopo jo'e saimanesi'ere kũamũ Pablo

¹² Ija'che cho'osi'ere cuasakũ pojokũ'mũ chũ'ũ: Chũ'ũ si'achejũarũã ku'ĩũ pãĩ jainũkore tijũna cho'osi'ere meũe cuasa ñato chũ'ũ cho'osi'e peore jorema'ũe re'oja'chechi'a cho'osi'ea'me. Diopi chũ'ũni cho'okaũũ chini chũ'ũ masichechi'a cuasama'ũe Repaũni si'arũmũ sēeũ cho'okũ pa'isi'kũa'mũ chũ'ũ. Jã'aja'ũe cho'okũ mũsanũkona pa'icheja pa'irũmũ na'a rũa re'oja'che cho'okũ pa'isi'kũa'mũ chũ'ũ. ¹³ Ũcuachi'a chũ'ũ mũsanũkonare tocha saosija'o chũ'o rũhiũnechi'a i'kakũ tocha saosi'kũa'mũ. Mũsanũkonapi repachũ'ore peore masi asa chēato re'omũ. ¹⁴ Ie chuta'a masi asa chēamanaa'me mũsanũkona: Maire Paakũ Jesús jo'e raiumucuse chũ'ũpi chũ'vakũna asa chēa mũsanũkona Repaũ'te cuasajũ jovosinajejũ chũ'ure pojojanaa'me. Chũ'ũ ũcuaja'che reparũmũ mũsanũkonare chũ'vakũna asa chēasi'ere cuasakũ rũa pojoja'mũ.

¹⁵⁻¹⁶ Jã'are masikũ chũ'ũ mũsanũkonani ka'chañoã ñajaiũ pa'ĩũ pojora chini Macedonia chejana saikũji mũsanũkona pa'ichejare charo canũka ñara chini cuasasi'kũa'mũ. Pani pi'ni sani jo'e co'ikũ ñara chini cuasasi'kũa'mũ chũ'ũ. Jã'aja'ũe kuni pi'ni mũsanũkona pa'ichejapi Judea chejana teana saito chũ'ũ saijache cho'okaire'ora'asi'kũa'mũ

musanukonare. ¹⁷ Chu'upi, "Jã'aja'ñe saija'mu", chiisi'kupi saimaneuna, ¿"Joreu jã'u", chiiju cuasache musanukona? ¹⁸ Jã'aja'ñe cuasamanejũ'u. Diopi ñakuna jorema'mu chu'u musanukonare. ¹⁹ Chu'ua'mu Silvanoa'mu Timoteo Dios Mamaku Jesucristo pa'iche'te kũaju chu'vasinaa'me musanukonare. Repau Cristo jorema'kujeku peoche i'kama'kua'mu. ²⁰ Repau rani cho'okaisi'ejekuna Dios aperumu, "Ija'che cho'oja'mu chu'u", chiisi'e peore cho'ocojñocuhamu. Jã'ajekuna Diore, "Re'orepamu, Ja'ku", chiiju Jesucristoji cho'okaiuna, Dios chu'ore asamasiju, "Mu'u chiiche paau", chiinaa'me chukuna, Repau chu'o ũcuarepare asaju. ²¹ Repau Dios maire chẽa paaku cho'okaiu pa'imu, maipi cu'ache ti'jñecoñonata'ni re'oja'che cho'omasiju Jesucristo'te cuasache ũhasoma'ñe ũcua cuasaju paapu chini. ²² Pãi repaña paachena mami tocha sũocheja'che Dios maire Repau Rekocho'te mai rekoñoãna raosi'kua'mu. Jã'ajekuna ũcuarekochoji ja'me pa'iu kũakuna, "Mai Repau neena'a'me", chiiju masime mai. ũcuachi'a Repau maire ñisijache masime.

²³ Chu'u cho'ora chini cuasasi'e musanukona pa'icheja saimanesi'kua'mu chu'u, musanukonani oiũ ke'recuhekujeku. Masimu Dios jã'a. ²⁴ "Chu'u cuasacheja'che cuasajũ'u", chiiju chũ'uma'kua'mu chu'u musanukonare, Dioni cuasaju re'oja'che cho'omasinare. Musanukonapi na'a rãa pojoju paapu chini musanukonare karache'te cho'okasa chiiku'mu chu'u.

2

1 Jã'ajekuna musanukonapi sumava'na pa'imanea'jũ chini jo'e ke'recuhekũ, "Saima'mũ chũ'ũ irũmũ", chiisi'kua'mũ chũ'ũ musanukonare. ² Chũ'ũpi musanukonare asaũama'ñe i'kato, ¿neepi chũ'ũre pojojanaa'ñe? Musanukonapi sumava'na pani chũ'ũre pojomanejanaa'me. ³ Jã'ajekuna chũ'ũ musanukonapi cu'ache cho'оче'te ũhaso re'oja'che paapũ chini utija'ova'te tocha saosi'kua'mũ musanukonare, chũ'ũpi sakũna ña pojoa'jũ chini. Musanukona cu'ache pa'iche'te sani ñakũ sumava'ũ pa'iche cuhemũ chũ'ũ. Chũ'ũ pojokũ pa'ito musanukona ũcuaja'che pojojũ pa'ijanaa'me. ⁴ Musanukonare tocha saosija'ova chũ'ũ rekocho rũa suma'ñe cuasa oiũ tocha saosi'kua'mũ. Musanukonani suma'ñe cho'ora chini i'kakũ tochasi'ema'mũ jã'a. Chũ'ũ musanukonare oiũ cuasache'te cho'o ñora chini i'kakũ tochasi'ea'me.

Cu'ache cho'osi'kũre repaũ cho'osi'e jo'e cuasama'ñe oijũ jo'e cu'ache cho'оче ũseche'te kũamũ

⁵ Musanukonare ja'me pa'ikũ chũ'ũre suma'ñe cho'osi'kua'mũ. Jã'ata'ni chũ'ũrechi'a suma'ñe cho'omanesi'kua'mũ. Musanukonare ũcuachi'a ũcuanukore sumava'nare cho'osi'kua'mũ repaũ. Chekurũmũ repaũ musanukonare rũarepa sumava'nare cho'omanecosomũ. Repaũ pa'iche rũarepa cu'ache cutucuhemũ chũ'ũ. ⁶ Repaũ cu'ache cho'osi'e ro'i repaũ'te jainũko cu'ache cho'osinaa'me musanukona, jo'e cu'ache cho'omanea'kũ chini. Re'omũ jã'a. Ũcuamakarũ

cu'ache cho'ojũ'u repau'te. ⁷ Chura ija'che cho'ojũ'u: Repauji ruarepa oia, "Pani etajaiche cuasomañea'me ie", chiiu cuasamanea'ku chini, repau cu'ache cho'osi'ejẽ'e cuasamañe cho'okaiju pa'ijũ'u repau'te, jo'e oimanea'ku. ⁸ Musanukona repau'te oiche'te cho'o ñojuna repauji masia'ku chini i'kamũ chu'u. ⁹ Aperũmu musanukonare chu'u chu'vakũ chũ'ũñe asa jachamañe cho'ochete cho'o ña masira chini, chu'o tocha saosi'kua'mũ chu'u musanukonare. ¹⁰ Jã'ajekuna musanukonari repau cu'ache cho'osi'ere cuasamañe pa'ijuna chu'u ũcuaja'che repau cu'ache cho'osi'e cuasamaneja'mũ. Musanukonare cuasakujekũ Cristo ñaku'te cho'omu chu'u, ¹¹ maini vati aipi cajejaimanea'ku chini. Repau cacũ'ora chini cho'ochete masinaa'me mai.

Pablo Troas vũ'ejoopo saisirũmu pojomanesi'ere kũamũ

¹² Chu'u Jesucristo'te cuasache kũachũ'ore chu'vara chini Troas vũ'ejoopo saisirũmu Repau chu'o ruu chu'vare'ochete jainũko asaneena pa'isinaa'me. ¹³ Jã'ata'ni mai majarãiũja'iũni Titoni tijñamaneũna chu'ũre masi pojokũ chu'vacu'akũna repanare jo'ka Macedonia chejana ranisosi'kua'mũ chu'u, repaũni tijñara chini.

Jesucristoji maire cuhenare cajejaiũna mai Dios chu'o chu'vache'te kũamũ

¹⁴ Diopi maini si'ache re'oja'che cho'okaiũna, "Re'orepamũ, Ja'ku", chiinaa'me mai Repau'te. ũcuauji chũ'ũkũna maire cuhenare Jesucristoji

si'arumũ cajejaiũ pa'iuua ma'ñasuche vuocheja'chere Repaũ chũ'ore si'achejña ku'ijũ chũ'vajũ pa'ime mai. ¹⁵ Diopi ñato mai Repaũ chũ'o chũ'vana Jesucristo Repaũ'te ma'ña ĩsicheja'che pa'ime, Repaũ chẽa paanana'me cho'osojana asajũ'te chũ'vana. ¹⁶ Maire Dios pa'icheja saijanare mai Repaũ chũ'o chũ'vache, ma'ñare chũ'e vajũcheja'che pa'imũ. Cho'osojanareta'ni eopi cu'asukũna chũ'e jũnisocheja'che pa'imũ. Pãĩ te'eujẽ'e Diopi cho'okaima'to Repaũ chũ'o chũ'vamasima'me. ¹⁷ Chekũna ku'ijũ cho'ocheja'che Dios chũ'ore chũ'vajũ kurire kooũu chiimanaa'me chũkũna. Jã'aja'ñe cho'oma'ñe Cristo neenajejũ Ũcuauji saouua Dios asaku'te chũ'o ũcuarepare chũ'vajũ ku'ijũ pa'inaa'me chũkũna.

3

Mama chũ'ũ jo'kasi'ere kũamũ

¹ Chũ'vanare te'enare ña vesujũ utija'ore chiime pãĩ, repana pa'iche'te ña masiũu chini. Chũ'uta'ni masicojñokujekũ mũsanũkona tochasija'o chiima'kũamũ. Mũsanũkona ũcuachi'a chũ'ũ re'oja'che che'chosi'e ũcuare masinajejũ chũ'ũ pa'iche'te kũajũ chekũna tochasija'o sẽeñe chiima'me. ² Mũsanũkona chũ'ũ chũ'vasi'e Dios chũ'ore asa chẽa re'oja'che pa'ijũ chũ'ũ pa'iche'te kũajũ tochasija'ovaja'che pa'ime, pãipi ũcuanũko ña masia'jũ chini. Chũ'ũ ũcuachi'a mũsanũkona pa'iche'te ñaku pojomũ. ³ Iere masire'omũ: Utija'ova Jesucristoji tochakakũna chũ'ũ sa ĩsisija'ovaja'che pa'ime

musanukona. Tintapi tochasija'ovama'mu repaja'ova; Dios Si'arumu Pa'iku Rekochoji tochasija'ovaa'me. Ucuachi'a Diopi Moise'te kuku catako'ana tochasi'eja'chema'mu repa; pai rekoñoana tochasi'eja'che repana rekoñoare Repa chũ'ña'te paajũ chini cho'okaimu Repa.

4 Ucuachi'a Jesucristoji cho'okaiuna chu'u Repa chu'ore chu'vakuna musanukona re'oja'che pa'iche ñamu Dios. Jã'are masimu chu'u. 5 Jã'ata'ni chu'u Repa chu'o re'oja'che chu'vaku, "Rua masimu", chiu chu'vama'kua'mu. Te'eu chu'uchi'a cuasaku che'chochema'mu ie. Chu'u che'choche peore Diopi cho'okaiuna che'chochechi'aa'me. Diopi cho'okaima'to Repa chu'ojẽ'e asavesuku chu'vachejẽ'e vesura'amu chu'u. 6 Ucuauji chu'ure Repa mamare cho'oñu chiisi'e kuamasiche'te jo'kasi'kua'mu, chu'upi musanukonani sa kuaa'ku chini. Repa aperumu, "Ija'che cho'oñu", chiu chũ'uku catako'ñana tocha jo'kasi'ere paipi jachaju repare cho'omaneni cho'osome. Repa mamare cho'oñu chiisi'eta'ni ija'che pa'imu: Mai rekoñoana Repa Rekocho'te raomu Repa, maipi re'ojarekoñoare paaju re'oja'che pa'iju Ucuana'me si'arumu paaru chini.

7 Repa aperumu chũ'uku tochasimajña pa'iko'ña paire jo'karumu rua miañe ñou isiasomu Dios. Jã'ajekuna repako'ña kookaisi'ku Moisés Dios pa'ikũtipi cajeku chia ñacu'ache ko'sijachiajekuna chekuna repa

chia ñamaneasome, Israel jojosina. Caje pa'iauna na'a pa'isirumũ Moisés chia ko'sija'isi'e si'asoasomũ. Repa aperumũ chũ'usi'e rua miañe ñoũ Dios chũ'ũ jo'kasi'ejeku re'oja'isi'kua'mũ. ⁸ Jã'ata'ni Repaũ mamare cho'oñu chiiũ chũ'ũ jo'kasi'e Repaũ Rekocho cho'okaicheji na'a re'oja'imũ. ⁹ Dios chũ'o aperumũ tochasi'e mai cu'ache cho'osi'e ro'iche chũ'ũñeta'ni re'oja'isi'kua'mũ. Jã'ata'ni Dios chũ'o mama kuacheji Jesucristo cho'okaisi'jekuna mai cu'ache cho'oche ro'iche peoche'te kuachejeku na'a re'oja'imũ. ¹⁰ Aperumũ chũ'usi'e jo'karumũ rua re'oja'isi'kua'mũ. Jã'ata'ni irumũ pa'iche mama chũ'usi'e na'a rua re'oja'imũ. ¹¹ Aperumũ chũ'usi'e si'asosi'kua'mũ. Mama chũ'usi'eta'ni si'asoma'ñe si'arumũ pa'ija'mũ. Jã'ajekuna mama chũ'usi'echi'a na'a rua re'oja'imũ.

¹² Mama chũ'usi'e si'ama'ñe pa'ichejekuna Dios chũ'o re'oja'chere vajuchuma'ñe chũ'vakũ'mũ chũ'ũ. ¹³ Moisés repaũ chiare ñoũseku cho'ocheja'che cho'oma'ñe peore Dios chũ'o masi kuakũ'mũ chũ'ũ. Moisés chiare ko'sija'ia re'oja'che ñosi'e si'asojachere Israel jojocojñosinapi ñamanea'jũ chini kãapi pũja paniasomũ. ¹⁴ Reparumũ Israelpãi Dios chũ'o asasinata'ni asa chẽamaneasome. Irumũ ũcuachi'a repaña jojosina, chiña kãñapi pũja masi ñama'ñeja'ñe pa'ijũ aperumũ tocha jo'kasi'e ñanata'ni asa chẽama'me. Repaũ Jesucristo repañapi asa chẽaa'jũ chini repakãña tuakaicheja'che tuakaimasiku'mũ. Jã'ata'ni chuta'a tuakaima'ñeja'ñe Repaũ cho'okaimauna irumujatu'ka asa chẽama'me

repana. ¹⁵ Irumujatũ'ka repau Moisés tocha jo'kasi'e ñanata'ni repana rekoñoã kãña pũ'inaja'ñe pa'ijũ asa chẽama'me repana. ¹⁶ Jã'ata'ni pãi Maire Paakũni cuasajũ jovosinare Ũcuauji repana chiña pũja ta'pisikãñaja'ñe repana rekoñoã ta'pisi'e tuasokakũna Repau chu'o asamasime repana. ¹⁷ Jã'aja'ñe cho'okaimũ Dios Rekocho, Maire Paakũjekũ. Repau Rekocho paana pãi chẽacojño etasina pojojũ pa'icheja'che re'oja'che pa'ime, cu'ache cho'oche'te jãvomasijũ. ¹⁸ Jã'ajekũna mai Repau'te cuasana ũcuanũko mai chiña kãña pũja ta'pisinaja'ñe pa'ima'me. Maire Paakũ Dios Rekochoji cho'okaiũna Repau re'oja'che pa'iche masijũ cho'o ñojũ Repau pa'icheja'che si'arumũ na'a rũa re'oja'che pa'ime.

4

¹ Jã'ajekũna, "Pani tĩ'a cuasoma'ñea'me ie", chijũ cuasamanaa'me chũkũna, Dios maire oiũ Cho'okaikũji Repau chu'o chu'vache'te jo'kaũna. ² Chũkũna Dios chu'o chu'vana jorechu'o cutuchejẽ'e cuhejũ, rope'e cu'ache i'kachena'me vajuchũache i'kache cuhenaamẽ. Jã'aja'ñe cuhenajejũ Dios chu'o ũcuarepare i'kache chiinaa'me. Pãi ũcuanũkore re'oja'chere chu'vajũna asa, repana rekoñoã, "Ina i'kache chu'o ũcuarepaa'me", chijũ cuasame. Diopi ñakũna rũhiñe kũanaa'me chũkũna Repau chu'o. ³ Pãi te'enare vati toa saijanare chũkũna chu'vachu'o asavesamũ, Jesucristo'te cuasache kũachu'o. ⁴ Diore cuasacuhejũ pa'inare paakũ chũ'ũkũji vati aipi ũsekũna Dios chu'o

asavesume. Repana rekoñoã na'ava'naja'ñe pa'ijũ Jesucristo Diojekũ miañeja'ñe re'oja'che pa'iche kũachũ'o asavesume repana. ⁵ Chũkũna pa'iche meñe chũ'vamanaa'me. Peore Masikũ Jesucristo pa'iche'te chũ'vanaa'me chũkũna, pãipi Repaũni cuasaa'jũ chini. Ũcuachi'a mũsanũkonare cho'okainaa'me, Jesuni pojojũ. ⁶ Dios, mamarũmũ chijachejachi'a pa'irũmũ, “Miañe pa'ijũ'ũ”, chiiũ chũ'ũasomũ. Ũcuauji mai rekoñoãna miañeja'ñe cho'okaiũna Jesucristo pa'iche'te ñajũ masime mai chura, “Dios rũa re'okũ'mũ”, chiiijũ.

Diore cuasana pa'iche'te kũamũ

⁷ Chũkũna rũa vesũva'najejũ tooro'rova rũa ro'imaro'rova pa'icheja'che pa'inaa'me. Jã'aja'ñe pa'inareta'ni Diopi Repaũ chũ'o re'oja'chere rũa ro'isi'ejachere rupũ ñsiũna koo paanaa'me chũkũna. Jã'aja'ñe cho'osi'kũa'mũ chũkũna'te Dios, pãipi ña, “¡Inare Dios rũa masiche'te cho'okakũ!”, chiiijũ masia'jũ chini. ⁸ Ija'che pa'inaa'me chũkũna: Rũa pa'ivesache pa'inata'ni re'oja'che pani etajaijanaa'me chũkũna. Cu'ache ti'jñecoñonata'ni care'vamasinaa'me. ⁹ Cu'ache cho'ocoñonata'ni Cho'okaikũ'te paanaa'me. Rũa chueenata'ni chuenisomanaa'me chũkũna. ¹⁰⁻¹¹ Chũkũna'te vajũna pa'irũmũ si'arũmũ Jesucristoni cho'oche'te cho'okaijũ ku'ijũ chũ'vanare pãipi asa pe'rujũ Repaũ'te vanisosi'ejachẽ vanisoñũ chiĩnaa'me. Jã'ata'ni chũkũna'te Maire Paakũji cho'okaiũna Repaũ cho'ocoñosi'ejachẽ cho'ocoñocuhema'ñe pa'ijũ ũcua chũ'vajũna ña Repaũ pa'iche

masinaa'me pãi. Ũcuachi'a Repaũji chũkũna'te jũ'iñe'te ãsekũna pãire na'a jainũkore chũ'vajũna Repaũ pa'iche asa chẽame repaña. ¹² Jã'aja'ñe chũkũnapi cho'ocojñojũ Dios chũ'ore chũ'vajũ chuenisopi'rajũna asa chẽa Repaũni cuasajũ si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me mũsanũkona.

¹³ Dios chũ'o tocha jo'kasikorovũ ija'che kũamũ:

Diore cuasakũjekũ chũ'ũ i'kasi'kũa'mũ, chiimũ. Chũkũna ũcuaja'che Diore cuasanajejũ chũ'vanaa'me. ¹⁴ Iere masime chũkũna: Maire Paakũ'te Jesucristo'te jũniso tãcojñosi'kũre Vasosi'kũ Dios chũkũna'te ũcuaja'che jũnisoru vasoja'mũ. Vasoũna vajũrani mũsanũkonana'me Repaũ'te ti'jñeñe nukajanaa'me chũkũna. ¹⁵ Peore jã'a chũkũna cho'ocojñoñe mũsanũkonani re'oja'che cho'okañũ chiijũ cho'ocojñonaa'me. Ũcuachi'a chũkũnapi chũ'vajũna Diopi cho'okaiũna mũsanũkonapi Repaũni na'a jainũko cuasajũ jovo, "Re'orepamũ, Ja'kũ", chiijũ pa'ime Repaũ'te.

¹⁶ Jã'ajekũna, "Pani tĩ'ama'ñea'me ie", chiimanaa'me chũkũna. Chũkũna ca'nivũã airekokũ pa'imũ. Jã'ata'ni chũkũna rekoñoã si'aumucujña na'a rũa pũsurekoñoã paajũ Diore na'a rũa masi cuasajũ pa'inaa'me chũkũna. ¹⁷ Maire irũmũ cu'ache ti'jñeñe si'asojachejekũna jã'are cuasama'me chũkũna. Cu'ache ti'jñesi'ejekũna na'a pa'isirũmũ cũnaũmũna sani si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me mai. ¹⁸ Jã'ajekũna irũmũ cu'ache

ti'jñeñejẽ'e cuasama'ñe re'oja'che pa'ijache chuta'a ñama'ñere cuasaju pa'inaa'me chukuna. Chura ñoñe na'mi si'ajachea'me. Mai chuta'a ñama'ñeta'ni si'arum pa'ijachea'me.

5

1 Ie masime mai: Mai ca'nivuã mai vu'ñaja'ñea'me. Mai vu'ñare paipi ñañosocheja'che maini vanisoru Dios maire vu'ña mamavu'ñare ñicheja'che mamaca'nivuãre ñisija'mu. Repau cunaumu mama cho'osivu'ñaja'ñere pãi cho'omanesivu'ñare mamaca'nivuãre ñisija'mu, maipi repachejare jo'e ju'ima'ñe ai paaru chini. 2 Chura ichejare pãni ca'naso mamaca'nivuãre pãñu chini Dios pa'ichejana sañu chiime mai. 3 Mamaca'nivuã koosirumu ca'nivuã peona pa'imanejanaa'me mai. 4 Mai ca'nivuã icheja chura pa'ica'nivuã cu'ache ti'jñekuna pãni ca'naso jo'ka ju'ijaca'nivuã teana saño pãñu chiime mai, ai pa'ijaca'nivuãre, ju'nisosirumu ca'nivuã peona pa'icuheju. 5 Dioa'mu maire re'oja'che paaru chini cho'osi'ku, mamaca'nivuã ai pa'ijaca'nivuãre paaa'ju chini. Mai rekoñoña Repau Rekocho raosi'kuam, ja'me pa'iu cho'okaiuna Repau maire mamaca'nivuã ñisijachere cuasaju masia'ju chini.

6 Já'ajekuna Repau chu'o pojoju jachama'ñe cuasanaa'me mai. Ie masime mai: Icheja mai ca'nivuã pa'irumu Maire Paaku'te Jesure kueñerepa pa'ima'me mai, cunaumu pa'ikujekuna. 7 Irumu Repau'te ñacu'amu maire. Rupu Repau'te cuasacheji ja'me

pa'inaa'me mai. ⁸ Jã'ata'ni ija'che cuasame chukuna: Repauni cuasaju jũ'iñe vajuchumaru jũni sani rekochoji Repauna'me pa'ito na'a re'omũ. ⁹ Jã'ajekuna ichejare jeerumũ vajuna pani, chekurumũ jũnisonijẽ'e, "Maire Paaku chiiche'te cho'oju pañu, Repaaji pojoa'ku", chiiju pa'inaa'me chukuna. ¹⁰ Mai ũcuanako jũnisosirumũ Jesucristo ti'jñeñe'te nukaju Repaaji chũ'ukuna mai cheja pa'irumũ cho'osi'e ro'i koojanaa'me. Cu'ache cho'osina cu'ache'te koojanaa'me. Re'oja'che cho'osinata'ni re'oja'chere koojanaa'me.

Diona'me re'oja'che pa'iche'te kwamũ

¹¹ Jã'ajekuna Maire Paakuni vajuchuju, pãipi asa Repauni cuasaja'ju chini Repaũ chũ'ore chũ'vaju pa'inaa'me chukuna. Dios chukuna pa'iche peore masiku'mũ. Ũcuachi'a musanukonapi chukuna re'oja'che pa'iche'te masia'ju chiinaa'me chukuna. ¹² Chukuna pa'iche'te meñe kuaju pojoju pa'imanaa'me chukuna. Chekuna, pãi rekoñoã pa'iche ñavesuju sẽ'sevũ pa'ichechi'a ñamasinapi chukuna pa'iche'te cu'ache cutume. Jã'aja'ñe cutuju ke'reto musanukonapi chukuna pa'iche'te masi cuasaju sãiñe i'kamasia'ju chini i'kame chukuna. ¹³ Pãipi ñato vẽ'vena cho'ocheja'che cho'osome chukuna. Jã'ata'ni Diopi ñato re'oja'chere cho'oju Repaũ chiiche'te cho'onaa'me chukuna. Chukunapi vẽ've peoju musanukonare cho'okaimẽ. ¹⁴ Jesucristo chukuna'te oiu Cuasakuni sãiñe cuasaju Repaũ chũ'ore chũ'vanaa'me chukuna, Ũcuate'eaji maire

ũcuanũkore jũni ro'ikaisi'ejekũna Repau'te cuasana ũcuanũko meñe jũni ro'isinaja'ñe pa'iche'te masijũ. ¹⁵ Repau Cristo pãĩ ũcuanũkore jũni ro'ikaisi'kua'mũ, pãipi cheja pa'inapi meñechi'a cuasajũ pa'iche'te jo'kaso, repanare jũni ro'ikani tãcojño jo'e vajurani Pa'ikũni cuasajũ paapũ chini. ¹⁶ Jã'ajekũna chura chũkũna pãĩ Diore cuasamana repa chĩnarechi'a cuasacheja'che cuasama'me. Aperũmũ jã'aja'ñe cuasajũ Cristo'te cuasama'ñe pa'isinata'ni chura Repau'te cuasajũ pa'inaa'me chũkũna. ¹⁷ Ija'chea'me: Pãĩũ ũcuaũakũji Jesucristoni cuasakũ jovoni repau rekocho mamarekocho'te paakũ re'oja'che mama pa'imũ. Aperũmũ pa'isi'e jo'kaso chura mamare pa'imũ repau.

¹⁸ Peore jã'a Dios cho'och'e'me. Jesucristo cho'okaisi'ejekũna Dios maire care'vakaisi'kua'mũ, maipi Ũcuaũna'me re'oja'che paapũ chini. Ũcuachi'a maire chekũnare Repau chũ'ore kũache jo'kasi'kua'mũ Repau, maipi kũajũna asa chẽa Repaũni cuasajũ Repaũna'me ũcuaja'che re'oja'che paapũ chini. ¹⁹ Pãĩ cheja pa'ina cu'ache cho'och'e'te Jesucristoji jũni ro'ikakũna repa cho'osi'ere jo'e cuasamaũna Ũcuaũna'me re'oja'che pa'ire'oa'kũ chini, Dios Jesucristo'te chejana raosi'kua'mũ. Jã'are pãire kũajũ paapũ chini jo'kasi'kua'mũ Repau maire. ²⁰ Jã'ajekũna Cristo'te i'kakainaa'me chũkũna. Dios mũsanũkonare chũkũna i'kacheji i'kakũ pa'imũ. Jã'aja'ñe chũ'vajũ Cristoni

cho'okaijɨ, “Dioni jovo Ũcuauña'me re'oja'che pa'ijũ'ɨ”, chiiɨ chɨ'vanaa'me chɨkɨna mɨsanɨkonare. ²¹ Cristo jmamakarɨjẽ'e cu'ache cho'omanesi'kɨa'mɨ. Jã'ata'ni Dios Repaɨ'te peore cu'ache cho'osi'kɨre cho'ocheja'che cho'osi'kɨa'mɨ, pãi ũcuauko cu'ache cho'oche'te jũni ro'ikaau chini. Maini cu'ache cho'omanesinare cuasacheja'che cuasara chini jã'aja'ñe cho'oasomɨ Dios.

6

¹ Chɨkɨna Diore cho'oche ja'me cho'okainajeɨ, “Repaɨ'te cuasamana pa'icheja'che pa'ima'ñe mɨsanɨkonare cho'okaikɨ'te Diore cuasajɨ pa'ijũ'ɨ”, chiiɨ chɨ'vanaa'me mɨsanɨkonare. ² Repaɨ chɨ'o pa'ikorovɨ tocha jo'kasi'e ija'che chiimɨ Dios i'kache:

Chɨ'ɨ pãire oiɨ cho'okaiumucuse mɨsanɨkona sẽeñe asaja'mɨ chɨ'ɨ.

Ũcuachi'a chɨ'ɨ pãi chẽa paaku vati toa saiche ũsekaiumucuse re'oja'che cho'okaija'mɨ chɨ'ɨ mɨsanɨkonare,

chiimɨ. Asarepajũ'ɨ. Chura iumucuse pãire oiɨ Dios cho'okaiumucusea'me. Pãire chẽa paaku Repaɨ vati toa saiche ũseumucusea'me iumucuse.

³ Pãipi chɨkɨna pa'iche'te ña, “Ina chɨ'vache Dios chɨ'o cu'ache'me”, chiiche'te cuheɨ te'eɨ'terejẽ'e cu'ache cho'o ñoma'ñe re'oja'chechi'a pa'ijɨ ñojɨ pa'inaa'me chɨkɨna. ⁴ Jã'aja'ñe pa'ijɨ Diore si'arumɨ cho'oche cho'okaina pa'iche'te pa'ijɨ chɨkɨna

chiimajñaruãjê'e peojũ pa'iche rua cu'ache ti'jñecojñonata'ni pojojũ cho'o ñojũ pa'inaa'me chũkũna. ⁵ Suĩ'suecojñojũ, pãĩ chẽavũ'e cuaocojñojũ, pãĩ chũkũna'te cuhekuanupũã chenevũna chẽa cuaocojñojũ, cho'oche rua cuaja pa'iche'te chũ'ujũna cho'oju, kãĩñejê'e peona pa'ijũ, ãĩñe'te peojũ ãucuhava'na pa'inata'ni ũcua pojojũ cho'oju Diore cho'oche cho'okaina pa'iche cho'o ñojũ pa'inaa'me chũkũna. ⁶ Jã'aja'ñe pa'ijũ cu'ache cuasama'ñe pa'ijũ Repau chũ'o ũcuarepare masijũ, pe'ruma'ñe chekũnare re'oja'che cho'okaijũ pa'inaa'me chũkũna. Dios Rekochoji cho'okaiũna jorema'ñe chekũnare oijũ cuasanaa'me chũkũna. ⁷ Ũcuachi'a Repau chũ'o ũcuarepare i'kajũ, Ũcuajji cho'okaiũna re'oja'che pa'imasijũ, Repau'te cuhenapi chũkũna'te cu'ache cho'oto re'oja'chepi cajejaijũ Repau'te cho'oche cho'okaina pa'iche cho'o ñojũ pa'inaa'me chũkũna. ⁸ Pãĩ te'ena chũkũnani chiijũ re'oja'che i'kanaa'me. Chekũnata'ni chũkũnani cuhejũ cu'ache i'kanaa'me. Chekũna ũcuachi'a chũkũna'te cu'ache cutujũasome. Chekũnata'ni re'oja'che cutujũasome. Jorenare cho'ocheja'che cho'ome pãĩ chũkũna'te chũ'o ũcuarepare i'kanani. ⁹ Pãĩ jainũko rua masicojñonareta'ni chũkũna'te vesũva'nare cho'ocheja'che cho'ome pãĩ. Chuenisovajũchũache pa'inata'ni ũcua vajũna pa'inaa'me chũkũna. Vainata'ni chũkũna'te vanisomanaa'me pãĩ. ¹⁰ Sũmava'naja'ñe pa'inata'ni rekoñoã si'arũmũ pojojũ pa'inaa'me

chukuna. Chuova'na pa'inata'ni chekunani cho'okaijuna repana rekoñoã kurinaja'ñe karama'ñe re'oja'che pa'ime. Cu'amajñarũa peonata'ni chukuna rekoñoã peore paanaja'ñe pa'inaa'me chukuna.

¹¹ Asarepajũ'ũ, Corinto vñ'ejoopo pa'ina. Chukuna musanukonare cuasanajejũ chukuna rekoñoã cuasajũ pa'iche'te jorema'ñe i'kame.

¹² Musanukonare cuasache jmamakaruje'e jo'kasoma'ñe oijũ cuasajũ pa'inaa'me chukuna.

Musanukonata'ni chukuna'te cuasamacosome chura. ¹³ Puka'kupãi repana mamachĩi i'kacheja'che i'kanaa'me chukuna musanukonare. Musanukonare chukuna cuasacheja'che musanukona rekoñoã rũhiñe cuasajũ sãine cuasajũ pa'ijũ'ũ chukuna'te.

Diore cuasana rekoñoã Repau vñ'eja'che pa'iche'te kuamũ

¹⁴ Jã'ata'ni Diore cuasamanare jovo pa'ijũ repana cho'ocheja'che cho'oju pa'imanejũ'ũ. Re'oja'chena'me cu'ache ja'me pa'icu'amũ, miachejana'me chijacheja ja'me pa'ima'ñeja'ñe.

¹⁵ Cristona'me vati aire ũcuate'e cuasamanajejuna re'oja'che ja'me pa'icu'amũ. ũcuaja'che Jesure cuasanana'me Repau'te cuasamana re'oja'che ja'me pa'icu'amũ, ũcuate'e cuasamanajejuna.

¹⁶ Tũosiva'na Diore cuasamana pojocheme. Diore cuasana pojochema'mũ jã'a. Mai rekoñoã Si'arumũ Pa'iku Dios vñ'eja'che pa'imũ, Repau Rekochoji pa'ina. Repau jã'aja'ñe i'kasi'e ija'che kuamũ:

ũcuanana'me pa'iu ja'me ku'ija'mũ chu'ũ.

Chũ'uni cuasaju chũ'u neena pa'ijanaa'me repana,

chiimũ. ¹⁷ Chekũcheja ũcuachi'a, Repau chũ'o pa'ikorovũ tochasi'e Maire Paakũ Dios i'kache ija'che kuamũ:

Pãi chũ'ũre cuasamanare ja'me pa'imanajũ'ũ.

Mũsanũkonari chũ'u cho'oũseche'te cho'oma'ñe pa'ito pojoja'mũ chũ'u mũsanũkonare,

chiimũ. ¹⁸ Jo'e chekũcheja ija'che kuamũ:

“Mũja'kũ pa'ija'mũ chũ'u.

Mũsanũkona chũ'u chĩi pa'ijanaa'me”, chiimũ

Maire Paakũ Peore Masiũ,

chiimũ.

7

¹ Asarepajũ'ũ, chũ'u cuasana. Dios maire jã'aja'ñe cho'okaijache kuachũ'o asa chẽasinajeju Repau'ni cuasaju, vajũchũju mai rekoñoã cu'ache cuasachena'me cu'ache cho'oche peore ũhaso re'oja'chechi'a cho'oju pañu mai.

Pablo repanare cuasakũ pojoche'te kuamũ

² Chũ'ũre cuhema'ñe cuasaju pa'ijũ'ũ. Chekũnare pãi te'eũ'terejẽ'e cu'ache cho'oma'ñe, te'eũ'terejẽ'e cacũ'oma'ñe, te'eũ'terejẽ'e repana neemajñarũã jorekũ tũtesokaimanesi'kuamũ chũ'u. ³ Mũsanũkonani ke'rekũ i'kama'mũ chũ'u. Chũ'u rekocho mũsanũkonare ruã cuasakũ aperũmũ mũsanũkonare kuasi'kuamũ chũ'u ie: Mũsanũkonare chũ'u jũ'iñetu'ka cuasaja'mũ chũ'u. ⁴ Mũsanũkona re'oja'che pa'iche'te asa pojokũ, “Chũ'u chiiche re'oja'che cho'ojanaa'me repana”, chiiũ cuasakũ chekũnani

kuaku pa'imu chu'u. Jã'aja'ñe pa'iu rua cu'ache ti'jñecojñokuta'ni musanukonani cuasaku rua pojoku pa'imu chu'u.

⁵ Macedonia cheja raisirumupi irumujatu'ka jmamakarujê'e cuhama'ñe pa'icu'ache ti'jñecojñokũ pa'imũ chu'u. Pãi si'arumu ke'reme chu'ure. Ûcuachi'a chu'u rekocho, "Chekurumu Jesure cuasanapi cacu'asojanaa'me", chini cuasaku oimu chu'u.

⁶ Jã'ata'ni Diopi oinare churokaji Titoni raouna repauni ña pojoku oiche cuhasi'kuamũ chu'u.

⁷ Repau'techi'a ña pojoma'ñe ùcuachi'a repauji sakuna ña musanukona pojoru re'oja'che cho'osi'e ùcuauji kuana asa pojosi'kuamũ chu'u. Ûcuachi'a chu'ure oiju ñaneeñena'me musanukona cu'ache cho'osi'ere meñe suma'ñe cuasaju oiju chu'u chu'vache musanukona cho'oñu chiiche'te asa na'a rua pojosi'kuamũ chu'u.

⁸ Musanukonare chu'u tocha saosija'ore ña suma'ñe pa'ijuna cuasaku oiũ aperumu, "Chu'u ruarepa suma'ñe cuasochẽ i'kacosomu", chiiũ cuasasi'kuamũ. Chu'u chura jã'aja'ñe cuasama'mũ. Musanukona suma'ñe pa'isi'e cu'ama'mũ. Chu'u tochasi'e chu'o ña jeereparumu oimanesinaa'me.

⁹ Chura pojomu chu'u. Jã'ata'ni musanukona sumava'na pa'isi'ere cuasaku pojoma'mũ chu'u. Musanukona chu'u chu'ũñe cho'ocuhesinapi suma'ñe pa'iju, cuhema'ñe cho'ochẽ'te cuasaku pojomu chu'u. Chukuna tocha saosi'e chu'o ña sumava'na pa'inata'ni chura Dios chiiche'te re'oja'che cho'oru pa'ime musanukona.

Jã'ajekuna sumava'nare cho'osinata'ni musanukonare cacu'omanesinaa'me chukuna. ¹⁰ Pãi ũcuauana Diore jachaju cu'ache cho'oche'te ũhasoñu chini repa rekoñoã suma'ñe cuasato re'omu. Ũhaso Repauni cuasaju jovoni Ũcuauana'me si'arumu re'oja'che pa'ijanaa'me repa. Repa'te cuasacuhenata'ni oiju cho'osojanaa'me. ¹¹ Diopi cho'okaiuna sumava'na pani etajani re'oja'che pa'iju chura ñamema'ñe Repa chiiche'te cho'oñu chiinaa'me musanukona. Ũcuachi'a chura chu'upi musanukonare cuasaku re'oja'che ja'me paau chiime musanukona. Dioni vajuchuju cu'are cuheju chu'uni cuasaju re'oja'che cho'oñu chiinajaju cu'ache cho'osi'kure cu'ache cho'osinaa'me musanukona, jo'e cho'omanea'ku chini. Jã'aja'ñe cho'ojaju chura re'oja'che cho'oñaju pa'ime musanukona. ¹² Musanukonare repaja'ova tocha saorumu Dios ñaku'te cu'ache cho'osi'kuna'me cu'ache cho'ocojñosi'kurechi'a cuasaku tochamanesi'kua'mu. Ũcuachi'a musanukona chu'ure cuasache'te meñe cuasa masia'ju chini tochasi'kua'mu chu'u. ¹³ Jã'are cuasaku pojomu chu'u.

Musanukonapi ũcuauako re'oja'che cho'okatena Tito ñajani pojoku raisi'ere cuasaku na'a rua pojomu chu'u. ¹⁴ Aperumu musanukona pa'icheja repa chuta'a saimaramu musanukona re'oja'che pa'iche'te kuasi'kua'mu chu'u repa'te. Repa saisirumu chu'u kuasi'e ũcuarepa cho'oasome musanukona. Musanukonapi repauni re'oja'che cho'okaiuna Tito reparumu, "Pablo kuasi'e

chũ'o ũcuarepaa'me", chiiũ cuasaasomũ. Ũcuachi'a chũ'u mũsanũkonare kuasi'e chũ'o ũcuarepaa'me. ¹⁵ Repau Tito mũsanũkonare oiũ sani ñarũmũ mũsanũkona repau'te ña kũkũ pojojũ repau chũ'ũñe jachama'ñe cho'osi'ere cuasakũ na'a rũa chiimũ mũsanũkonare chura. ¹⁶ Chũ'u mũsanũkona repau'te re'oja'che cho'okaisi'ere cuasakũ, "Cuhama'ñe re'oja'che cho'ojũ pa'ijanaa'me repana", chiiũ cuasakũ pojomũ repau.

8

Diore cuasajũ ïsiche'te kuamũ

¹ Asarepajũ'u, chũ'u majapãijana. Chura icheja Macedonia cheja pa'ina Jesure cuasakuanupũã Diopi cho'okaiũna re'oja'che pa'iche'te kuakũ tochamũ chũ'u. ² Repana rũa cu'ache ti'jñecojñojũ chũova'na pa'inata'ni rũa pojojũ pa'ijũ kurinaja'ñe chekũnare kuri rupũ ïsisinaa'me. ³ Chũ'u repana ïsiche ñasi'kũjekũ kuamũ ie: Repanani ïsiũakũna ïsire'onũkorũ peore ïsiso jo'e ïsicu'achejatũ'ka ïsisinaa'me repana. ⁴ Chekũnare Jesure cuasanani kurire ïsineesinaa'me repana. Chũ'ure sũejũ rũa i'kasinaa'me repana, repana ïsiche'te chũ'upi ãsemanea'kũ chini. ⁵ Jã'aja'ñe cho'ojũ chũ'u aperũmũ, "Re'oja'che cho'ojanaa'me repana", chiiũ cuasasi'e na'a re'oja'che cho'osinaa'me repana. Ũcuanapi meñe Dioni ïsijũ, "Chũkũna'te paajũ'u; mũ'u chũ'ũñe'te peore cho'ojũ paũũ chiime chũkũna", chiijũ Repau chiiche'te cho'ojũ chũ'u chiiche ũcuachi'a peore cho'ojũ pa'ime

repana. ⁶ Jã'ajekuna Titore repau aperumũ koo pi'nimanesi'ere kurire musanukona ũsema'ñe pojoju jovoche'te peore musanukona pa'ijooona sani kooa'ku chini i'kasi'kua'mũ chu'ũ. ⁷ Musanukona peore rũa re'oja'che cho'onaa'me. Diore masi cuasaju, Repau chu'o rũa masiju rũhiñe kuaju, re'oja'chechi'a cho'oñu chini cuasanajeju chu'ũre rũa cuasame. Re'oja'che cho'onajeju ũcuaja'che kuri ũsema'ñe ĩsiju pa'ijũ'ũ.

⁸ Musanukonapi kurire ĩsia'ju chini chu'ũku i'kama'mũ chu'ũ. Pãi chekunare re'oja'che cho'ouakuna cho'ochete kuaku i'kamũ chu'ũ musanukonare. Chekurumũ musanukona ũcuaja'che chekunare Jesure cuasanare oiju kuri ĩsiñu chiicosome. ⁹ Maire Paaku Jesucristo maini oiũ cho'okasa chini Repau cho'osi'e masime musanukona. Peore Paakuta'ni maini oiũ chuova'ũ pa'ikujaiũ pa'isi'kua'mũ Repau cheja pa'irumũ, maipi rekoñoã kurinaja'ñe karama'ñe re'oja'che paapu chini.

¹⁰⁻¹¹ "Ija'che cho'oto re'omũ", chini cuasaku chu'vara musanukonare. Chekunare charo kuri ĩsisinaa'me musanukona. Musanukona cho'ojũ pojoju caraisiũsurumũ cho'o jujasi'e chura musanukonare peore cho'ore'ochetu'ka cho'ojũ pi'nijũ'ũ, musanukona aperumũ pojoju cho'oñu chiisi'e. ¹² Mai rekoñoã ĩsiuanukoru cuasa maire ĩsire'onukoru ĩsito pojomũ Dios maire. Mai peomajñarũã, "ĩsijũ'ũ chu'ũre", chiima'mũ Repau.

¹³ Musanukonapi peore ĩsiso chuova'na pa'ijũna chekunapi kurina paapu chini

i'kama'me chukuna. Ūcuanuko musanukonapi ūcuapa'ravachi'a karamañe paapu chiime chukuna. ¹⁴ Irumu musanukona repa peoche'te paaju musanukonare cajejaiche'te ĩsito karamaneja'mu repanare. Na'a pa'isirumu repa musanukona peoche'te paaju repanare cajejaiche'te saĩne ĩsito karamaneja'mu musanukonare. Jã'aja'ne cho'oja ūcuanuko ūcuapa'ravachi'a karamañe pa'ijanaa'me musanukona. ¹⁵ Dios chu'o tocha jo'kasi'e Moisés pa'irumu cho'osi'ere kũakũ jã'are ija'che che'chomu maire:

Diopi cho'okaiuna rua siasi'kure caje-jaimanesi'kua'mu.

Jmanukoru siasi'kure ūcuachi'a karamanesi'kua'mu, Diopi cho'okaiuna, chiimu.

Titona'me chekunare Corinto vñ'ejoopo saochete kũamũ

¹⁶ Diopi cho'okaiuna chura Titopi chu'u musanukonare oiu cuasacheja'che oiu cuasakuna, "Re'orepamu, Ja'ku", chiimu chu'u Repau'te Diore. ¹⁷ Chu'u repau'te, "¿Jo'e saima'ku mu'u repacheja?", chiito, ūcuauji saineeku pojoku, "Jau, jo'e sani ñaja'mu chu'u repanare", chiisi'kua'mu repau. ¹⁸ Saiuna chekure Jesucristo'te cuasache kũachũ'ore masi chu'vakũ Jesure cuasakuanupũãre ūcuanukore re'oja'che cutucojñokuni repauna'me saau chini saomu chu'u. ¹⁹ Ūcuachi'a kuri chi'i pi'nisirumuna chu'una'me kurire sakaau chini Jesure cuasakuanupũãpi chẽa jo'kasinaa'me repau'te. Chukuna cho'okaiũache cuasache'te

cho'o ñojũ Dioni pojojũ chuova'na pa'iva'nani kurire ãsiñũ chini saijanaa'me chũkũna. ²⁰ Pãĩ ãsema'ñe pojojũ jovosi'ere kurire sakũ, pãipi chũ'ũni cu'a cuasajũ ke'remanea'jũ chini chekũnare pãĩ ja'me saja'mũ chũ'ũ. ²¹ Chũ'ũ cho'ora chiũũ re'oja'che cho'ochete Maire Paakũchi'a masimanea'kũ chini ũcuachi'a pãĩ ñajũ'te cho'o ñora chiimũ chũ'ũ, repanapi masia'jũ chini.

²² Ũcuachi'a jo'e chekũre mai majapãijũ'ia'te repaũ Diore re'oja'che cho'okaineẽñe chũ'ũre ruarepañoã cho'o ñosi'kũre chekũnana'me mũsanũkona pa'ichejana saau chini saomũ chũ'ũ. Chura repaũ mũsanũkonare cuasakũ, "Re'oja'che cho'ojanaa'me repana", chiũũ cuasakũ na'a rũa Diore cho'okasa chiimũ. ²³ Repaũ Tito chũ'ũre ja'me cho'ochete cho'okaiũ mũsanũkonare ũcuachi'a re'oja'che cho'okaikũ'mũ. Chekũna repaũ'te ja'me saina mai majapãijana re'oja'che pa'ijũ Cristo pa'iche'te cho'o ñojũna Repaũ'te cuasakuanurũãpi chẽasinaa'me ja'me saapũ chini. ²⁴ Jã'ajekũna mũsanũkona repanare oijũ cuasache cho'o ñojũ'ũ. Ũcuachi'a chũ'ũ repanare mũsanũkona re'oja'che pa'iche kuasichũ'o ũcuarepa cho'o ñojũ'ũ, Jesure cuasakuanurũãpi ũcuanũko asa masia'jũ.

9

Diore cuasanare ãsiñũ chini kuri jovoche'te kũamũ

¹ Mũsanũkona Jesure cuasanare chuova'na pa'inare kuri jovokaiche chũ'ũ chũ'vakũ

tochache chiima'me. ² Ūcuare mʉsanʉkona repanare cho'okañu chiime. Chʉ'u mʉsanʉkona Acaya cheja pa'ina re'oja'che cho'okañu chiiche'te masiku icheja Macedonia cheja pa'inani kʉakʉ pa'imʉ. Mʉsanʉkona caraisiʉsʉrʉmʉpi vʉa kuri ĩsiñu chiijʉ pa'iche'te kʉaʉna asa repana jainʉko ũcuaja'che cho'oju kuri rʉa ĩsiñu chiinaa'me. ³ Jã'ata'ni inare mai majapãijanare mʉsanʉkona pa'ichejana saomʉ chʉ'u. Repana sani tĩ'asirʉmʉ mʉsanʉkona cho'oñu chiisi'e cho'o pi'nijũ'u, chʉ'u mʉsanʉkona re'oja'che cho'оче kʉasi'e jorechʉ'o pa'imaneakʉ. ⁴ Chʉ'u mʉsanʉkona pa'icheja sairʉmʉ icheja Macedonia cheja pa'ina te'ena ja'me sani ñato repakuri jovomanesi'e pa'ito kʉkʉsoja'mʉ chʉ'u, chʉ'u i'kasi'ere jorejʉ cho'okaimanerena. Mʉsanʉkona ũcuachi'a joresinajejʉ rʉa kʉkʉjanaa'me. ⁵ Jã'are cuasa mai majapãijanare charo saora chiisi'kʉa'mʉ chʉ'u, repanapi mʉsanʉkona pojojʉ ĩsiñu chiisi'ere kurire jovojʉna koo pi'nia'ju chini. Jã'aja'ñe koo pi'niru repakuri mʉsanʉkona pojojʉ jovosi'e ĩsiʉamana ĩsisi'eja'che pa'imaneja'mʉ.

⁶ Iere cavesʉma'ñe cuasajũ'u: Pãiu ãu tãku jmanʉkorʉ tãni jmanʉkorʉ paaja'mʉ. Rʉa tãsi'kʉta'ni rʉa paaja'mʉ. Ūcuaja'che jmamakarʉ ĩsisi'kʉ re'oja'che jmamakarʉ kooja'mʉ. Rʉa ĩsisi'kʉta'ni rʉa kooja'mʉ re'oja'che. ⁷ Maire ũcuanʉkore te'enarechi'a ũcuamajñarũã pãipi chũ'ujʉna ĩsima'ñe mai rekoñõã ĩsiʉache cuasamajñarũãre ũsema'ñe pojojʉ ĩsiche pa'imʉ. Pãi repana neemajñarũã

pojojũ ĩsinare pojomũ Dios. ⁸ Dios mai chiiche si'ache peore cajejaiche ĩsiku'mũ, maipi si'arũmũ karama'ne cajejaiche paajũ chekũnani ĩsijũ re'oja'che cho'ojũ paarũ chini. ⁹ Dios chũ'o tocha jo'kasi'e ija'che kuamũ:

Jainũkore chũova'na pa'inare oĩũ repaũ
neemajũnarũã ũsema'ne rupũ ĩsiku'mũ
repaũ.

Repaũ jã'aja'ne re'oja'che cho'oche
si'amaneja'mũ,

chiimũ. ¹⁰ Āũ tãkũ'te jo'e tãja'ne'na'me āũ
repaũ āĩne ĩsiku'ji Dios mũsanũkonapi si'ache
paajũ chekũnani rupũ ĩsijũ paarũ chini
si'arũmũ na'a rũa ĩsija'mũ mũsanũkonare.

¹¹ Jã'aja'ne ũsema'ne ĩsijũ pani Ũcuau'ji
cho'okaiũna karama'ne paajũ chekũnare rupũ
ĩsijache si'arũmũ paajanaa'me mũsanũkona.
Ũcuachi'a chũ'ũ chũ'vache'te mũsanũkonapi
asa pojojũ ĩsiru chũkũnapi sa ĩsijũna
koo pojojũ Diore, "Re'orepamũ, Ja'ku",
chiijanaa'me repaña. ¹² Mũsanũkonapi

Dios neena chiiche'te chũkũnapi sa ĩsia'ju
chini kurire ĩsini repanare karachechi'a
cho'okaimanejanaa'me. Diore na'a rũa
pojojũ, "Re'orepamũ, Ja'ku", chiiche ũcuachi'a
cho'okaijanaa'me mũsanũkona repanare.

¹³ Jã'aja'ne cho'ojũ mũsanũkonapi repanani
re'oja'che cho'okai'ju Dios chiiche jachama'ne
cho'oche'te cho'o ñoru ña pojojũ Dioni ija'che
i'kajanaa'me: "Repaña Jesucristoni cuasaju
Repaũ'te cuasache kuachũ'ore kuaju ie repaña
paache ũsema'ne ĩsijũ pa'ime chũkũna'te,

chekunare ũcuachi'a; re'orepamũ, Ja'kũ", chiijanaa'me. ¹⁴ Ũcuachi'a mʉsanʉkonare pojojũ cuasajũ Dioni sēekaijanaa'me repana, Ũcuauji cho'okaiũna mʉsanʉkona repanare cho'okaisi'ejekũna. ¹⁵ Maire pa'iche re'oja'che, pāi te'eujē'e kʉavesuche'te ĩsisi'kʉjekũna Repaũ'te Diore ũcuanʉko pojojũ, "Re'orepamũ, Ja'kũ", chiijũ paũu mai.

10

Diopi jo'kaũna Pablo ku'ũ chũ'vasi'ere kʉamũ

¹ Chura Cristo pe'kerũ chũ'vasi'ejache mʉsanʉkonani pe'kerũ chũ'vakũ tocha saomũ chũ'ũ ie chũ'o. Mʉsanʉkona te'ena ija'che cutujʉasome chũ'ũre: "Repaũ Pablo maire ja'me pani i'kavajũchũkũ rʉa i'kama'kʉa'mũ. Jã'ata'ni tĩchejare pani rʉa chũ'ũkũ chũ'o tocha raokũ'mũ repaũ", chiijʉasome. ² Chũ'ũ mʉsanʉkonare ñara chini saija'mũ. Mʉsanʉkonapi re'oja'che pa'ito ñakũ i'kamaneja'mũ chũ'ũ. Pāi chũ'ũre, "Diore cuasama'kʉja'che pa'imũ ikũ", chiinareta'ni i'kaja'mũ chũ'ũ. ³ Pāi'ũ'mũ chũ'ũ. Jã'ata'ni pāi Diore cuasamana cavacheja'che cavama'kʉa'mũ chũ'ũ. ⁴ Pāi vaicheji cavama'kʉa'mũ chũ'ũ. Jã'ata'ni Diore cuasacuhenare cajejaikũ'mũ chũ'ũ, Dios Peore Masikʉji cho'okaiũna. ⁵ Pāi Dioni cuasacuhejũ chekunapi Repaũni cuasamanea'jũ chini rʉa i'kanare Diopi cho'okaiũna cajejaimasikũ'mũ chũ'ũ. Chekunapi Dios chiiche'te cho'omanea'jũ chini i'kanapi asa Repaũni cuasajũ jovoa'jũ chini i'kamasikũ'mũ

chũ'ũ. ⁶ Mũsanũkona ũcuanũko Dios chiiche re'oja'chechi'a cho'ojũ pa'irũmũna chekũnare Repaũni jachajũ re'oja'che pa'imanare repana cu'ache cho'osi'e ro'i chũ'ũja'mũ chũ'ũ.

⁷ Sẽ'sevũ pa'imajũaruãchi'a ñajũ pa'ime mũsanũkona. Pãiu ũcuauakũji meñe cuasa ña, "Chũ'ũ Cristo neekũa'mũ", chiiũ cuasakũ chũ'ũre ũcuaja'che, "Cristo neekũa'mũ jã'ũ", chiiũ cuasaa'kũ. ⁸ Maire Paakũ

Dios chũ'ũre mũsanũkonani Repaũ chũ'ore chũ'vaa'kũ chini jo'kasi'kũa'mũ, chũ'vakũna asa mũsanũkonapi na'a ruu re'oja'che paapũ chini. Mũsanũkonani cacũ'oa'kũ chini chẽamanesi'kũa'mũ Repaũ chũ'ũre. Jã'a vajachũma'ñe kũamũ chũ'ũ mũsanũkonare, chũ'ũ chũ'vachũ'ore asa jachamanea'jũ chini.

⁹ Jã'ajekũna mũsanũkonapi na'a re'oja'che paapũ chini mũsanũkonare pe'rukũ i'ka kũkora chini tochama'mũ chũ'ũ. ¹⁰ Chekũna pãi te'ena chũ'ũ tocha saosija'o ña ija'che cutujũasome chũ'ũre: "Ruu chũ'ũku tocha raomũ repaũ. Jã'ata'ni icheja rani vesũujekũ i'kamaũ pãi te'eu'terejẽ'e i'ka kũkoma'kũa'mũ repaũ", chiiũasome. ¹¹ Jã'aja'ñe i'kana iere masia'jũ: Chũ'ũ mũsanũkonare so'ore pa'iu i'kakũ tocha saochẽ mũsanũkonare ja'me sani panijẽ'e ũcuu i'kakũ pa'ija'mũ chũ'ũ.

¹² Mũsanũkonare ja'me pa'ina te'ena ruu vesũnata'ni ũcuanapi, "Chekũnare na'a ruu masinaa'me chũkũna", chiiũ meñe cuasajũ pojonaa'me. Repana meñe pojona pa'ivesũnaa'me. Repana cho'ocheja'che cho'oma'kũa'mũ chũ'ũ. ¹³⁻¹⁴ Dios chũ'ũre

cho'oa'ku chini jo'kasi'ere musanukonare kuaku chu'u pa'iche masi kuaku'mu chu'u. Ucuauji chũ'uuna musanukona pa'icheja charo sani Cristo'te cuasache kuachu'ore chu'vasi'kuamũ chu'u musanukonare. Chu'uchi'a te'eũ cuasasi'ere chu'vajaisi'ema'mu jã'a. Musanukonare chekuna na'a charo Cristo pa'iche kujaisina peome. Musanukonare chu'vajaisi'ku pa'imaneni jã'aja'ñe i'kaku jorechu'ore i'kaku pa'ira'amũ chu'u. ¹⁵ Chekuna cho'ochete cuasaku kuama'ñe chu'ure jo'kasi'echi'a kuaku chu'vakumũ chu'u. Musanukonapi chu'u chu'vachu'ore asa chẽa si'arumũ na'a re'oja'che pa'ito pojoja'mu chu'u musanukonare. Jã'aja'ñe pa'ijũ asamasito na'a re'oja'chere chu'vaja'mu chu'u musanukonare. ¹⁶ Musanukonare chu'va pi'nisirumũ so'ña canani chekuna pãi chuta'a chu'vamachejña pa'inani ku'iu chu'vara chiimũ chu'u, musanukona pa'icheja na'a so'o pa'inani. Chekuna charo sani chu'vasinani chu'upi cho'jepi sani chu'va rani, "Chu'upi chura chu'vajakuna Diore cuasanaa'me jã'ana", chiijũ jorecuhemũ chu'u.

¹⁷ Meñe i'kajũ, "Rua re'onaa'me chukuna", chiimaneñu mai. Maire Paaku pa'iche'te kujũ, "Rua re'okumũ Repaũ", chiijũ pañu mai.

¹⁸ Pãiu ucuauji meñe, "Re'okumũ chu'u", chiiku chekurumũ re'okumũ; chekurumũ cu'akumũ. Jã'ata'ni Diopi pãiuñi ucuaukuni, "Re'okumũ iku", chiito re'okumũ repaũ.

Jorechũ'o che'chona pa'iche'te kũamũ Pablo

1 Chũ'u i'kakũ tohache ña cu'ache cuasamanejũ'u. Mũsanũkonani vẽ'veu i'kacheja'che jmanũkorũ i'kara. 2 Diopi cho'okaiũna mũsanũkonare romi vanũkũ pa'icheja'che cu'a vanũkũ rũa cuasakũ pa'imũ chũ'u. Chũ'u mũsanũkonare pũka'kũpi mamakoji chekũnare cho'oma'ñe ãjũrechĩ'a te'eũ'te re'oja'che paaõ chini ãsicheja'che Cristoni ãsisi'kũa'mũ, mũsanũkonapi Repaũ'techi'a cuasajũ re'oja'che paapũ chini. 3 Jã'ata'ni vatiaña jore ai i'kache'te asa jachama'ñe cho'oko Eva cacu'acõjñosi'ejã'che mũsanũkonapi, "Jorechũ'ore asa chẽa jachama'ñe cho'ojũ Jesure masi cuasache re'oja'chere ãhasojanaa'me", chini sumava'u cuasakũ pa'imũ chũ'u. 4 Pãi chekũna sani mũsanũkonani chũ'u chũ'vasi'ejã'che chũ'vama'ñe Jesús pa'iche tĩñe kũajũ jorechũ'o chũ'vanare pojõnaa'me mũsanũkõna. Jã'aja'ñe cho'ojũ mũsanũkõna rekoñoã Dios Rekocho kooma'ñe tĩrekocho'te pojõjũ kõnaa'me mũsanũkõna. Jesús pa'iche ãcuarepa kũache'te asa chẽasina chura tũchũ'ore asa chẽajũ pa'ime. 5 Repana jorechũ'o che'chona chũ'ũre na'a rũa masinama'me. Mũsanũkõna, "Rũa masinaa'me ina", chiime repañare. Jã'ata'ni joreme mũsanũkõna. 6 Chũ'u pãi jainũko pa'ichejña chũ'o re'oja'che masi i'kavesũkũta'ni Dios chũ'o masikũ'mũ. Peore jã'a chũ'u cho'ocheji si'arũmũ cho'o ñõkũ'mũ chũ'u mũsanũkonare. 7 Chũ'u mũsanũkõna rekoñoãpi karama'ñe re'oja'che paapũ chini chũ'u cho'oche cho'okũ

Dios chũ'ore kuri sēema'ñe chuova'ũ chu'vakũ, ¿cu'ache cho'ore chu'ũ? ⁸ Chu'ũ chekũchejña sani pa'ĩũ Jesure cuasakuanupũãpi kuri ïsirena koo mũsanũkonare Dios chu'o kuri sēema'ñe chu'vasi'kũa'mũ. ⁹ Chu'ũ mũsanũkonare ja'me pa'ĩrũmũ te'eũ'terejē'e karache cho'omanesi'kũa'mũ. Reparũmũ Macedonia raisina mai majapãijanapi chu'ũ chiiche peore ro'ikaisinaa'me chu'ũre. Jã'ajekũna mũsanũkonare jmamakarujē'e karache cho'omaũ ũcua karache cho'oma'ñe pa'ija'mũ chu'ũ. ¹⁰ Cristo chu'o ũcuarepare asa chēasi'kũjekũ chu'o ũcuarepare i'kakũ'mũ chu'ũ. Acaya cheja si'achejña pa'inare te'eũ'terejē'e ũsecu'amũ jã'a chu'ũ kũache. ¹¹ Mũsanũkonani cuhekũ i'kama'mũ chu'ũ. Dios masimũ chu'ũ mũsanũkonare rũa chiũ cuasache.

¹² Chu'ũ cho'oche cuhama'ñe ũcua chu'vakũ pa'ija'mũ, kuri sēema'ñe, jã'aja'ñe cho'okũna chu'ũre ke'renani, “Pablo cho'ocheja'che cho'onaa'me chũkũna”, chiicu'aa'kũ chini. ¹³ Repana, “Jesucristo saosinaa'me chũkũna”, chiijũ joreme. Cristo saomanesinaa'me repana. Repana cuasachechi'a jorejũ che'chome. ¹⁴ Vati ai ũcuaja'che te'eñoã ángel cho'ocheja'che re'oja'che ñoñe jorekũ cho'omũ. ¹⁵ Repaũ neena jorechu'o che'chona ũcuaũ cho'ocheja'che cho'ojũ jorejũ re'oja'che pa'ina cho'ocheja'che re'oja'che ñoñe cho'ome. Jã'ata'ni repana cu'ache cho'osi'e ro'i cu'ache'te koojanaa'me.

Pablo repaũ'te cu'ache ti'jñesi'ere kũamũ

16 Jo'e vė'veu i'kacheja'che i'kakū mūsanukonapi chū'uni, "Vė'veu'mu jā'u", chiiju cuasamanea'ju chini sēmū chū'u. Jā'ata'ni jā'aja'ñe cuasanijē'e chū'u vė'veu i'kacheja'che i'kache asa cuhemanejū'u. Chū'u pa'iche'te jo'e na'a rua kuara chiimū chū'u. 17 Ie i'kakū Jesucristo chū'usi'e kuama'ñe te'eu vė'veu i'kacheja'che i'kamū chū'u. 18 Pāipi jainuko repana re'oja'che pa'iche meñe kuana pa'ijūna chū'u ūcuaja'che chū'u pa'iche'te kuamū. 19 Mūsanukona meñe, "Rua masime chūkuna", chiinata'ni jorena vė'vena i'kaju che'chochū'ore asa pojonaame. 20 Mūsanukonare repanani cho'okaiju paapu chini cho'оче rua chū'unare ūcuachi'a pojoju pa'inaame mūsanukona, joreju mūsanukona neemajñaruā tutesonare, ūcuachi'a cuheju cu'ache i'kaju ūcuache cu'ache cho'onare. 21 Chū'upi mūsanukonani jā'aja'ñe cho'omauna jorena pa'iche'te i'kaju, ¿"Repana Pablo'te na'a rua masime", chiiju cuasache mūsanukona? Vajuchacheta'ni ūcu i'kamū chū'u.

Chekuna repana pa'iche meñe pojoju kuacheja'che chū'u ūcuaja'che chū'u pa'iche'te meñe pojokū kuamū. Vė'veu i'kacheja'che i'kamū chū'u. 22 "Hebreopāia'me chūkuna", chiime repana jorechū'o che'chona. Chū'u ūcuachi'a hebreopāiu'mū. "Israelpāia'me chūkuna", chiime repana. Chū'u ūcuachi'a Israelpāiu'mū. "Abraham jojocojñosinaame chūkuna", chiime repana. Chū'u ūcuachi'a Abraham jojocojñosi'kuamū. 23 "Cristo'te cho'оче cho'okainaa'me chūkuna", chiime

repana. Chu'u repanare na'a rua Cristo'te cho'оче cho'okaiku'mu. (Jã'aja'ñe i'kaku vë'veu i'kacheja'che i'kamu chu'u.) Cho'оче na'a rua cuaja pa'iche cho'oku, pãi chëav'e na'a ruarepañoã cuaocojño'ku, na'a ruarepañoã sui'suecojño'ku, ruarepañoã chuenisovajuchuache ti'jñeco'jño'ku pa'iku'mu chu'u. ²⁴ Judíopãi chũ'unari chũ'urena vacapísimeji te'echo sui'sueche treinta y nueverepañoãchi'a sui'sueche'te cincorepañoã sui'suecojño'si'ku'a'mu chu'u. ²⁵ Choteñoã vãsochoji vaicojño'si'ku'a'mu chu'u. Te'echo catapi su'acojño'si'ku'a'mu. Choteñoã mar chiara saivuaã choovuaã fa'a ruocojño'si'ku'a'mu chu'u. Jã'aja'ñe ru'isirumu te'echo ñamina'me umucuse chiara joopo choovujë'e peou vavaku pa'isi'ku'a'mu chu'u. ²⁶ Si'arumu ku'iu ruarepañoã asivajuchuache ti'jñeco'jño'ku'mu chu'u, vñajoo'pã, pãi te'ena pa'ichejñapi, chiañaã ko'sa mevoñeji, chiara fa'a ruocheji, pöse ñaanana'me, ñcuachi'a tiipãina'me chu'u majapãi asivajuchuache cho'ochena'me joreju, "Jesure cuasanaa'me chukuna", chiina cho'оче. ²⁷ Cho'оче rua cuaja pa'iche ca'nañetu'ka cho'oku ruarepañoã kãñejë'e peou ti'jñeco'jño'ku'mu chu'u. Ñkuchena'me ãñe peoku ñucuhava'u pa'iu ñcuachi'a te'eñoã kãñare peoku rua chu'raku pa'iku'mu chu'u.

²⁸ Jã'aja'ñe cu'ache ti'jñeco'jño'ku oi'u Jesure cuasakuanupua ñcuachi'a si'achejña pa'inare si'aumucujña cuasaku oi'u pa'iku'mu chu'u, "Chekurumu repanapi cacu'asoju", chini.

29 Repanare ja'me pa'iku re'oja'che cho'o koka peoto repau'te cuasaku oimu chu'u. Ūcuachi'a repanapi ūcuauakujī cacu'ocojñosi'ku pa'ito chu'u rekocho rua oimu repau'te. 30 Jā'aja'ñe pa'iu chu'u pa'iche meñe pojoku kuani chu'u cho'ovesuche'te kuaja'mu chu'u. 31 Maire Paaku Jesucristo Puka'ku Dios, pāi si'arumu pojocojñokū, chu'u ūcuarepa i'kache masimu. 32 Jo'e chu'u pa'iche'te kuara. Damasco vu'ejoopo chu'u saisirumu Aretas ūcuaukore chũ'uku pa'isi'kuamū repacheja pa'inare. Repau'te ūcuajoopo canare chũ'ukaikujī chũ'uuna chu'uni chēañu chini pāi rua pē'jesinaa'me reparumu. 33 Jā'ata'ni reparumu chu'ure ju'ena maña repajoopo je'na pachusi'pa jā'achojena umu pa'isa'arūji casorena chu'ure chēañu chini pē'jenare chēacojñoma'ñe sanisosi'kuamū chu'u.

12

Pablo Repau ñasi'ena'me asasi'e kuamu

1 Chu'u pa'iche'te meñe kuaku ūcu cuhama'ñe kuara. I'kate'ekuta'ni chu'ure Maire Paaku Jesucristo ñosi'ena'me Repau kuasi'ere ūcu kuaja'mu. 2 Chu'u Jesucristo'te jovuuna Dios Repau pa'icheja chu'ure muasi'e chura ie catorcerepaũsurumua'me. Chekurumu chu'u ca'nivuna'me rekocho muicosomu, chekurumu rekochochi'a. Chu'uta'ni vesumu. Diochi'a masimu jā'a. 3 Ca'nivuna'me saimaneni rekochochi'a saicosomu chu'u reparumu. Diochi'a masimu jā'a. 4 Iechi'a masimu chu'u: Dios chu'ure Repau pa'icheja muasirumu

chekunare pãi te'eu'terejẽ'e kuaũseche'te chu'o asasi'kua'mu chu'u. ⁵ Reparumu chu'u cho'osi'e pojoku kuaato na'a rua kuara'amu chu'u. Jã'ata'ni chu'uchi'a masiche'te meñe pojoku kuama'ñe chu'u cho'ovesuche'te kuato na'a re'omu. ⁶ Chu'u masiche kuache ũcuarepajekuna peore kuani vẽ'veu i'kacheja'che i'kamanera'amu chu'u. Jã'ata'ni kuama'mu chu'u jã'a, pãipi chu'u meñe kuachuchi'a asaju pa'ima'ñe chu'u cho'o ñoñe'te cuasa masia'ju chini. ⁷ Jã'ajekuna Repau chu'urechi'a ñosi'e meñe ruarepa cuasaku pojomaneaku chini vati ai chu'ure jũ'iñe cho'oche ũsema'kua'mu Dios. ⁸ Chu'ure jũ'iñe'te cho'oche'te ũsea'ku chini Maire Paaku'te choteñoã sãesi'kua'mu chu'u. Jã'ata'ni Repau chu'ure ũcua ũsema'kua'mu. ⁹ Jã'ata'ni sãeto ija'che i'kasi'kua'mu Repau chu'ure: "Chu'upi cho'okaiuna cu'ache ti'jñecojñokuta'ni pojoku pa'iu chu'uni masi cuasaku re'oja'che pa'imasiku'mu mu'u. Re'oja'che pa'ivesunare chu'upi na'a rua re'oja'che cho'okaiuna chu'u Masiu cho'oche pãi na'a rua ñomu", chiisi'kua'mu Repau. Jã'aja'ñejekuna chu'u cho'ovesuche'te meñe cuasaku na'a rua pojoku pa'imu chu'u, Cristoji Peore Masiuji chu'uni na'a re'oja'che cho'okaa chini. ¹⁰ Chu'upi meñe, "Rua vesuu'mu chu'u", chiuu cuasaku ũcuauji cho'okaiuna pojoku Diore cuasache na'a rua masiku'mu chu'u. Jã'ajekuna chu'u Cristoni cuasaku pa'ivesache'te meñe pojoku kuamu chu'u, cho'ovesuchena'me, cu'ache cutucojñoñe, cu'amajñarua karache, cu'ache cho'ocojñoku

pa'iche.

Corinto vu'ejoopo pa'inare jo'e sani ña vajuchusi'ere kuamũ

¹¹ Mũsanũkonapi chũ'ũni cu'ache i'karena vẽ'veũ i'kacheja'che i'kakũ tochasi'ku'a'mũ chũ'ũ ija'ova. Chũ'ũre mũsanũkona rũa re'oja'che cho'okaikũ'te, ¿je'se pa'ĩna pojoma'ñe, pojojũ re'oja'che i'karũja'chere? Repanare jorechũ'o che'chonare, mũsanũkona, “Rũa masinaa'me”, chiinaa'me. Jã'ata'ni chũ'ũre rũa vesũũ'teta'ni na'a rũa vesũnaa'me repaña.

¹² Chũ'ũ mũsanũkonana'me pa'irũmũ cuhama'ñe Diochi'a cho'omasiche'te pãĩ vasoचना'me cheke peore cho'o ñokũ pa'ĩũ chũ'ũ jorema'ñe Jesús saosi'kũ pa'iche cho'o ñosi'ku'a'mũ mũsanũkonare. ¹³ Jesure cuasakuanupũã chekũchejña pa'inare cho'okaicheja'che cho'okaikũ'mũ chũ'ũ mũsanũkonare. Jã'ata'ni mũsanũkona pa'ichejachi'a mũsanũkonani karache cho'ocuhekũ kuri kooma'ñe Dios chũ'o chũ'vasi'ku'a'mũ chũ'ũ. Jã'aja'ñe chũ'ũpi cu'ache cho'oru chũ'ũ cu'ache cho'osi'e jo'e cuasamanejũ'ũ.

¹⁴ Chura mũsanũkona pa'icheja ka'chañoã sani ñasi'kũpi jo'e saipi'ramũ chũ'ũ. Jo'e ũcuaja'che karache cho'oma'ñe pa'ĩũ Dios chũ'o kuri kooma'ñe chũ'vaja'mũ chũ'ũ mũsanũkonare. Mũsanũkona paamajñaũre chini chũ'vama'mũ chũ'ũ; mũsanũkonarechi'a chiiũ chũ'vamũ. Chĩiva'napi kuri chi'i pũka'kupãire kuirama'me. Pũka'kupãia'me kuri chi'i repaña mamachĩiva'nare kuirana.

15 Chu'u mɔja'kuja'iu pa'iu mɔsanɔkonani chiiu pojoku chu'u paacheji peore ro'ikaiu pa'ija'mu. Ũcuachi'a mɔsanɔkonani oiu rɔa ca'nañetu'ka cho'oche cho'okaiu pa'ija'mu chu'u mɔsanɔkonare. Chu'u mɔsanɔkonare si'arumu na'a rɔa chiiu pa'imu. Mɔsanɔkonata'ni chu'u chiicheja'che chu'ure chiiju pa'imacosome.

16 Mɔsanɔkonare karache cho'okaima'kuamɔ chu'u. Jã'ata'ni pãi te'ena, "Repanare rɔa joreku repa paamajñaruãre tua paamu repa", chiinaa'me chu'ure. 17 Pãi mɔsanɔkona pa'ichejana joreku sao cu'ache cho'omanesi'kuamɔ chu'u mɔsanɔkonare, kurire jñaara chini. 18 Titore mɔsanɔkonani ñajaa chini, sēni saoku ũcuachi'a chekure Jesure cuasaku'te ũcuana'me saosi'kuamɔ chu'u. Repa Tito ũcuachi'a mɔsanɔkonare joreku cu'ache cho'omanesi'kuamɔ. Chukuna te'eka'chapana mɔsanɔkonare ũcuate'e cuasanajeju ũcuaja'chechi'a cho'okaiju pa'inaa'me.

19 Chekurumu mɔsanɔkona chu'ure ija'che cuasacosome: "Maipi repa pa'iche'te ña re'oja'che cuasaa'ju chini jã'aja'ñe i'kacosomu repa". Jã'ata'ni Diopi ñato Cristo neekujeku mɔsanɔkonare re'oja'che pa'iche'te che'cheju na'a re'oja'che cho'o koka paaa'ju chini peore cho'omu chu'u jã'a. 20 Mɔsanɔkonare sani ñavajuchuache cuasamu chu'u, "Chekurumu repa chu'upi saito ũcua cu'ache pa'iju chu'u chiiche cho'omana pa'ijanaa'me", chini cuasaku. Mɔsanɔkonapi jã'aja'ñe pa'ito chu'u ũcuaja'che mɔsanɔkona cuheche'te

cho'oja'mu. “Chekurumu repaña sãĩnechi'a cavaju, chekuna nee tua paaneeju, sãĩnechi'a pe'ruju, te'ekuanuchi'a pa'iju, sãĩnechi'a ke'reju cu'ache cutuju, chekunare vesuroiju, sãĩnechi'a cuheju ũcuanako te'enachi'a ũcuache cho'ojũ pa'icosome repaña”, chini cuasaku saivajuchumu chu'u. ²¹ Chekurumu chu'u musanukona pa'icheja jo'e sairumu meñe rua pojoku cuasamanea'ku chini Diopi cho'ona musanukona pa'iche'te ña kukusojamu chu'u. Aperumu musanukona te'ena vajuchache cho'ojũ musanukona pa'imanare ja'me kãiju cheke ũcuache cho'ojũ pa'isinaa'me. Chu'u jo'e sani ñato musanukona aperumu cu'ache cho'osi'e ũhasoma'ñe ũcua cho'ojũ pa'ito rua oija'mu chu'u.

13

Cu'ache cho'omaneaju chini chu'vasi'ea'me

¹ Chura saichena'me choteñoã sani ñaja'mu chu'u musanukonare. Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'e ija'che kamu:

Pãi chotena chekurumu te'eka'chapana repaña ñasi'e ũcuate'e kuato chu'o ũcuarepaa'me jã'a,

chiimu. ² Chu'u chura i'kajache chotena i'kacheja'che pa'imu. Musanukona pa'icheja chu'u ka'chañoã saisirumu musanukonare i'kasi'e so'o pa'ikuta'ni chura jo'e ũcuare i'kaku tochamu chu'u. Jo'e sani ñani aperumu cu'ache cho'osinana'me chekunare repapani ũhasoma'ñe ũcua cu'ache cho'ojũ pa'ito

etoja'mu chu'u repanare ũcuanukore. ³ Cristo chu'ure musanukonani i'kakaau chini raosi'ere musanukonapi, "Cho'o ñojũ'u", chiijuna repanare etoja'mu chu'u. Repau Cristo musanukonare cu'ache ti'jñeñe chũ'uñe koka peoma'mu. Peore Masiujeku musanukonapi jo'e cu'ache cho'omaneajũ chini musanukonare cu'ache ti'jñeñe chũ'umasiku'mu Repau. ⁴ Repau'te Cristo'te tã'tavesukuna cho'ocheja'che kurususẽ'verona jẽ'jo vėasosinaa'me. Jã'ata'ni Dios Peore Masiuji cho'okaiuna vajurani irumu pa'iku'mu Repau. Chukuna ũcuaja'che Cristo neenajeju tã'tavesunaja'ñe cu'ache cho'ocojñoju pa'inata'ni Dios Peore Masiuji cho'okaiuna Ũcuana'me pa'iju ũcua cho'okaiju pa'ijanaa'me musanukonare, na'a re'oja'che paapu chini.

⁵ Musanukona rekoñoã pa'iche'te meñe cuasajũ'u; ¿Diore cuasarepache musanukona? Musanukonapi Diore jorema'ñe cuasato Jesucristo musanukonare ja'me pa'imu. ⁶ Ũcuachi'a chu'u pa'iche'te jã'aja'ñe ña cuasani chu'u Diore cuasaku pa'iche masijanaa'me musanukona. ⁷ Ũcuauji cho'okaiuna musanukona cu'ache cho'oma'ñe paapu chini Diore sėekaimu chu'u. Chu'u Repau'te cuasaku pa'iche'te cho'o ñoku sėema'mu chu'u jã'a. Musanukonapi re'oja'che paapu chini sėekaimu chu'u, chu'u Repau'te cuasama'ñe ñokujẽ'e. ⁸ Dios chu'o ũcuarepajekuna jachacu'akuna jachamau musanukonapi cu'ache cho'oma'ñe re'oja'chere na'a rua cho'ojũ paapu chini si'arumu cho'okaiku'mu chu'u. ⁹ Jã'ajekuna

chũ'upi koka peoŷja'che ñokũta'ni mũsanũkona cu'ache cho'omarũ re'oja'che cho'o koka paato ũcua pojomũ. Ũcuachi'a mũsanũkona Diopi cho'okaiũna na'a rũa re'oja'che paarũ chini Repau'te si'arumũ sēekaiũ pa'ija'mũ chũ'ũ. ¹⁰ Jã'are chini chuta'a chũ'ũ saimarumũna ie chũ'o charo tocha saomũ chũ'ũ mũsanũkonare, cu'ache cho'ochete ũhaso re'oja'che pa'ijũna sani mũsanũkonani cu'ache cho'omanera chini. Dios chũ'ũre mũsanũkonani Repau chũ'ore chũ'vakũ re'oja'che cho'okaau chini jo'kasi'kũa'mũ, cu'ache cho'ochete ũhaso re'oja'che pa'ijũna mũsanũkonare cu'ache cho'oma'ñe che'chokũna na'a re'oja'che paarũ chini.

Pablo i'ka pi'ni chũ'o saokũ tochasi'ere kũamũ

¹¹ Chũ'ũ majapãijana, ija'ova tocha pi'nicuhamũ chũ'ũ. Mũsanũkonapi pojojũ pa'ijũ re'oja'chechi'a cho'oto re'omũ. Ũcuanũko chũ'ũ chũ'vachũ'ore asa chēa cho'ojũ ũcuate'e cuasajũ re'oja'che ja'me pa'ito maire oiũ re'oja'che pa'iche Cho'okaikũji Dios ja'me pa'ija'mũ mũsanũkonare. ¹² Re'oja'che pa'ijũ sãĩñechi'a cuasajũ chēse pojojũ pa'ijũ'ũ. ¹³ Chekũna Jesure cuasana ũcuanũko chũ'o saome mũsanũkonare. ¹⁴ Maire Paakũ Jesucristoji ũcuanũkore re'oja'che cho'okaau mũsanũkonare. Dios maire oikũji cho'okaiũna Repau Rekochoji mũsanũkonare ũcuanũkore ja'me re'oja'che paau. Re'omũ.

Pablo

Dios Chu'o Kuaphuro
Koreguaje: Dios Chu'o Kuaphuro New Testament
copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Koreguaje

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
87a345ac-83c6-51ad-8750-17a703f38bcc